SEVESO – KAMUNUN BİLGİLENDİRİLMESİ METNİ

BÖLÜM 1

1. İşletmecinin ismi ve kuruluşun tam adresi

Unvan: DİOKİ PETROKİMYA SANAYİ A.Ş.

Adres: Adana-Yumurtalık Serbest Bölgesi, Sarımazı Serbest Bölge Mah. 3. Cadde No:4/6, 01920 Ceyhan/Adana – TÜRKİYE

2. Kuruluşun Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik kapsamındaki durumu

DİOKİ PETROKİMYA SANAYİ A.Ş., 02.03.2019 tarihli ve 30702 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik hükümlerine tabidir.

Yönetmeliğin 7 nci maddesi kapsamında kuruluşumuzda bulundurulan tehlikeli maddelere ilişkin bildirim, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bildirim sistemi üzerinden gerçekleştirilmiştir.

BEKRA bildirimi ve ilgili toplama kuralı değerlendirmeleri sonucunda kuruluşumuz ÜST SEVİYELİ KURULUŞ olarak belirlenmiştir.

Üst seviyeli kuruluşlara ilişkin yükümlülükler kapsamında Yönetmeliğin 11 inci maddesi gereğince Güvenlik Raporu hazırlanmış ve kuruluşta muhafaza edilmektedir.

Kuruluşun güncel BEKRA bildirimi 08.09.2026 tarihinde gerçekleştirilmiş olup Bildirim Numarası 181748'dir. Yapılan bildirim ve toplama kuralı değerlendirmeleri sonucunda kuruluş Üst Seviyeli Kuruluş statüsündedir.

3. Kuruluşumuzda gerçekleştirilen faaliyetler

DİOKİ PETROKİMYA SANAYİ A.Ş., 20.16.03 – Polistiren üretimi faaliyetini yürütmektedir.

Kuruluşumuzda başlıca;

- GPPS – Genel Amaçlı Polistiren,
- HIPS – Yüksek Darbe Dayanımlı Polistiren,
- EPS – Genleştirilebilir Polistiren

üretimi gerçekleştirilmektedir.

Üretim faaliyetleri genel olarak hammaddelerin tesise kabulü ve depolanması, hammaddelerin üretime hazırlanması, polimerizasyon, ürünün işlenmesi, granülleme, paketleme ve depolama aşamalarından oluşmaktadır.

4. Kuruluşumuzda büyük bir kazaya sebep olabilecek tehlikeli maddeler ve temel zararlılık özellikleri

Kuruluşta bulunan ve büyük bir kazaya sebep olabilecek, Yönetmeliğin Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2 kapsamında değerlendirilen başlıca tehlikeli maddelerin bilinen isimleri, zararlılık özellikleri ve BEKRA kapsamındaki kategorileri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

4.1. BEKRA zararlılık kategorileri ve ilgili zararlılık ifadeleri

Tehlikeli Madde	H1	H2	H3	P5a	P5c	P5a	P6b	E1	E2	Adlandırılmış Madde
Stiren Monomer					H226					
N-Dodesil Merkaptan (NDM)								H400/H410		
MARK 2100A (DBTM)		H330	H370					H410		
Dizel Yakıt					H226				H411	
Antistatik / HOSTASTAT FA14								H400/H410		
İzopentan / 2-Metilbütan				H224					H411	
TBECH / EFOX 90							H242	H400 / H410		
Isı Transfer Yağı								H400 / H410		
Dibenzoil Peroksit						H241				
Bis(α,α-dimetilbenzil) Peroksit							H242		H411	
Etilbenzen					H225					

Not: Yukarıdaki tabloda yalnızca BEKRA kapsamındaki kategoriyle ilişkili zararlılık ifadeleri gösterilmiştir. Maddelerin diğer sağlık, fiziksel ve çevresel zararlılık özellikleri güncel Güvenlik Bilgi Formlarında yer almaktadır.

4.2. Tehlikeli maddelerin kamuya yönelik temel zararlılık açıklamaları

Tehlikeli Madde	Temel Zararlılık Özellikleri
Stiren Monomer	Alevlenir sıvı ve buhardır. Solunması halinde zararlı olabilir. Uzun süreli veya tekrarlı maruziyet sağlık üzerinde olumsuz etkilere yol açabilir. Sucul çevre üzerinde uzun süreli zararlı etkiler gösterebilir.
N-Dodesil Merkaptan (NDM)	Özellikle sucul çevre açısından yüksek zararlılık gösterebilen bir maddedir. Çevreye kontrolsüz şekilde yayılması önlenmelidir.
MARK 2100A (DBTM)	Solunması halinde ciddi sağlık etkilerine neden olabilir. Belirli organlarda hasara yol açabilir ve sucul çevre açısından yüksek zararlılık gösterebilir.
Dizel Yakıt	Alevlenir sıvı ve buhardır. Yutulması ve solunum yollarına kaçması halinde ciddi sağlık etkilerine neden olabilir. Kanserojen etki şüphesi bulunmaktadır. Sucul ortam için toksik ve uzun süreli zararlı etkilidir.
Antistatik / HOSTASTAT FA14	Yutulması halinde zararlı olabilir, ciddi cilt ve göz hasarına neden olabilir. Sucul ortam için çok toksik ve uzun süreli etkilidir.
İzopentan / 2-Metilbütan	Çok kolay alevlenir sıvı ve buhardır. Buharları uyuşukluk ve baş dönmesine neden olabilir. Sucul ortam için toksik ve uzun süreli zararlı etkilidir.
TBECH / EFOX 90	Organik peroksit özelliğindedir ve ısı etkisiyle yangına yol açabilir. Sucul ortam için çok toksik ve uzun süreli etkilidir.
Isı Transfer Yağı	Yutulması halinde zararlı olabilir. Sucul ortam için çok toksik ve uzun süreli etkilidir.

Tehlikeli Madde	Temel Zararlılık Özellikleri
Dibenzoil Peroksit / Benzoil Peroksit	Organik peroksit özelliğindedir. Isıtılması yangın veya patlamaya yol açabilir. Göz tahrişine ve ciltte alerjik reaksiyona neden olabilir.
Bis(α,α-dimetilbenzil) Peroksit	Organik peroksit özelliğindedir ve ısı etkisiyle yangına yol açabilir. Sucul ortamda uzun süreli zararlı etkilere neden olabilir.
Etilbenzen	Kolay alevlenir sıvı ve buhardır. Solunması halinde zararlı olabilir. Uzun süreli veya tekrarlı maruziyet sağlık üzerinde olumsuz etkilere neden olabilir.

5. Büyük bir kaza olması durumunda yapılması gerekenler

Kuruluşumuzda büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve meydana gelmesi durumunda etkilerinin insan ve çevre açısından en düşük seviyede tutulması amacıyla gerekli acil durum organizasyonu, alarm ve haberleşme sistemleri, müdahale ekipleri, müdahale kaynakları, kişisel koruyucu donanımlar, tahliye düzenlemeleri ve dış müdahale kaynakları oluşturulmuştur.

Büyük bir endüstriyel kaza meydana gelmesi durumunda kamu tarafından aşağıdaki genel kurallara uyulmalıdır:

- Kuruluş ve yetkili kamu kurumları tarafından yapılacak duyuru, uyarı ve talimatlar takip edilmelidir.
- Olay bölgesine yaklaşılmamalıdır.
- Acil hizmet ve müdahale ekiplerinin çalışmalarını engelleyici davranışlardan kaçınılmalıdır.
- Yetkili makamlar tarafından tahliye talimatı verilmesi halinde belirtilen güzergâh ve güvenli alanlara yönelinmelidir.
- Gerekli görülmesi halinde kapalı alanda kalma, tahliye veya diğer koruyucu tedbirlere ilişkin yetkili makamların açıklamalarına uyulmalıdır.
- Doğrulanmamış bilgi ve söylentiler yerine kuruluşun ve yetkili kamu kurumlarının yaptığı resmî açıklamalar takip edilmelidir.

Acil durumun türü ve büyüklüğüne göre 112 Acil Çağrı Merkezi, AFAD, itfaiye, sağlık hizmetleri, güvenlik birimleri, TAYSEB ve diğer ilgili kamu ve özel müdahale kuruluşlarıyla iletişim ve koordinasyon sağlanmaktadır.

BÖLÜM 2
ÜST SEVİYELİ KURULUŞLAR İÇİN İLAVE BİLGİLER

1. Kuruluşta meydana gelebilecek büyük kaza senaryoları, kontrol önlemleri ve potansiyel etkileri

Kuruluşumuzda büyük endüstriyel kaza tehlikelerinin sistematik olarak belirlenmesi ve bu tehlikelerden kaynaklanan risklerin değerlendirilmesi amacıyla Büyük Kaza Senaryo Dokümanı (BKSD) hazırlanmıştır.

Yapılan risk değerlendirmeleri kapsamında kuruluşta meydana gelebilecek başlıca büyük endüstriyel kaza türleri;

- tehlikeli madde transfer hatlarında bütünlük kaybı ve sızıntı,

- tehlikeli madde depolama tanklarının taşması,
- tank veya proses ekipmanlarında bütünlük kaybı,
- proses ekipmanlarının aşırı basınçlanması,
- yangın,
- parlama ve patlama,
- yanıcı veya zararlı buhar yayılımı,
- tehlikeli maddelerin çevreye kontrolsüz yayılması,
- kontamine yangın söndürme sularından kaynaklanan çevresel etkiler

olarak değerlendirilmektedir.

Örneğin pentan tank sahasında tank taşması veya tank bütünlüğünün kaybı sonucunda yanıcı madde yayılımı, yangın, patlama ve çevresel kirlilik; stiren monomer tank sahasında ise tank taşması, bütünlük kaybı, yıldırım veya statik elektrik kaynaklı stiren yayılımı, yangın, patlama, ısıl radyasyon ve çevresel etkiler meydana gelebilecek senaryolar arasında değerlendirilmiştir.

Bu olayların insan sağlığı ve çevre üzerindeki etkileri; kazanın türüne, miktarına, süresine, meteorolojik koşullara ve yayılım yönüne bağlı olarak değişiklik gösterebilir.

Potansiyel etkiler arasında;

- yangına bağlı ısıl radyasyon,
- patlamaya bağlı basınç etkisi,
- yanıcı ve/veya zararlı buharların yayılması,
- çalışanların veya çevrede bulunan kişilerin kimyasal maddelere maruziyeti,
- toprak ve su ortamlarının kirlenmesi,
- kontamine yangın söndürme sularının çevreye ulaşması

Büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin sınırlandırılması amacıyla kuruluşta;

- proses kontrol ve DCS sistemleri,
- sıcaklık, basınç ve seviye izleme/alarm sistemleri,
- gaz, duman, ısı ve alev algılama sistemleri,
- tank ve proses izolasyon sistemleri,
- taşma havuzları,
- rezerv tanklar,

- yangın suyu sistemi,
- yangın hidrantları ve yangın dolapları,
- sabit ve seyyar köpüklü yangın söndürme sistemleri,
- deluge ve su spreyi soğutma sistemleri,
- taşınabilir yangın söndürme cihazları,
- acil enerji ve jeneratör sistemleri,
- kimyasal yayılımı sınırlandırıcı ekipmanlar,
- kişisel koruyucu donanımlar

bulundurulmaktadır.

Pentan tanklarına ilişkin senaryolarda taşma havuzu, deluge sistemi ve yangın söndürme/soğutma sistemleri; stiren tanklarına ilişkin senaryolarda ise taşma havuzu, rezerv tank, gaz ve alev algılama, tank izolasyonu, yangın suyu ve köpük sistemleri gibi sınırlandırıcı tedbirler tanımlanmıştır.

2. Büyük endüstriyel kazalarla başa çıkmak ve etkilerini en aza indirmek amacıyla kuruluşta yapılan düzenlemeler

Kuruluşumuzda büyük endüstriyel kazalarla başa çıkmak ve bu kazaların insan, çevre ve tesis üzerindeki etkilerini mümkün olan en düşük seviyede tutmak amacıyla Dâhili Acil Durum Planı (DADP) hazırlanmıştır.

Acil durum müdahale organizasyonu;

- Acil Durum Yöneticisi,
- Olay Yeri Koordinatörü,
- Arama ve Kurtarma Hizmet Grubu,
- Yangın Hizmet Grubu,
- Sağlık Hizmet Grubu,
- Enerji Hizmet Grubu,
- Haberleşme Hizmet Grubu,
- Kimyasal Maddeler Hizmet Grubu,
- Tahliye ve Yerleştirme Planlama Hizmet Grubu,
- Ulaşım ve Altyapı Hizmet Grubu

ve ilgili diğer görevli personelden oluşmaktadır.

Kuruluşta büyük endüstriyel kazalar dâhil acil durumlarda Dâhili Acil Durum Planı, Acil Durum Planı, Acil Durum Prosedürü, Senaryo Bazında Acil Durum Müdahale Planları, Tehlikeli Madde Müdahale Kartları ve ilgili talimatlar birlikte uygulanmaktadır.

DADP'de büyük endüstriyel kazalara yönelik acil durum organizasyonu, müdahale kaynakları, tahliye, alarm ve haberleşme sistemleri ile dış acil hizmet birimleriyle koordinasyon düzenlemeleri tanımlanmıştır.

Kuruluş içerisinde acil durum müdahale personelinin eğitimi sağlanmakta ve acil durum müdahale düzenlemelerinin işlerliği periyodik tatbikatlarla kontrol edilmektedir.

Tatbikat ve gerçek olaylar sonucunda tespit edilen aksaklıklar değerlendirilmekte, gerekli düzeltici ve iyileştirici faaliyetler gerçekleştirilmekte ve ihtiyaç halinde ilgili plan ve prosedürler güncellenmektedir.

3. Acil hizmet birimleriyle iş birliği

Kuruluşumuz, herhangi bir büyük endüstriyel kazaya etkin ve koordineli şekilde müdahale edilebilmesi amacıyla ilgili kamu kurumları ve acil hizmet birimleriyle iletişim ve koordinasyon düzenlemelerini oluşturmuştur.

Acil durumun niteliğine göre;

- 112 Acil Çağrı Merkezi,
- İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü (AFAD),
- İtfaiye teşkilatı,
- sağlık hizmetleri,
- güvenlik ve kolluk birimleri,
- TAYSEB,
- Sahil Güvenlik birimleri,
- ilgili çevre ve yerel yönetim birimleri,
- diğer ilgili kamu veya özel müdahale kuruluşları

ile gerekli iletişim ve koordinasyon sağlanmaktadır.

Acil hizmet birimleri olay yerine ulaşıncaya kadar ilk müdahale kuruluş içerisindeki ilgili acil durum hizmet grupları tarafından gerçekleştirilir. Yetkili dış müdahale ekiplerinin olay yerine ulaşmasından sonra kuruluş içi ve kuruluş dışı müdahale kaynakları koordineli şekilde çalışır.

Dış müdahale ekiplerine olayın yeri ve türü, ilgili tehlikeli madde, mevcut ve muhtemel tehlikeler, güvenli yaklaşım noktaları, etkilenen alanlar, uygulanan izolasyon ve müdahale faaliyetleri ile ihtiyaç duyulan destek hakkında gerekli bilgiler verilir.

Ayrıca büyük kaza senaryolarına dâhil olan tehlikeli maddeler için Tehlikeli Madde Müdahale Kartları hazırlanmıştır. Bu kartlar, dış müdahale ekiplerinin tehlikeli maddelerin özellikleri, müdahale yöntemleri, müdahale ekipmanları ve kullanılması gereken kişisel koruyucu donanımlar hakkında önceden bilgi sahibi olabilmeleri amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmiştir.

KAMUYA BİLGİLENDİRME

Bu doküman, Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin 16 ncı maddesi ve Ek-5'i kapsamında kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Kamuya sunulan bilgiler kuruluşun internet sitesi üzerinden sürekli erişilebilir durumda bulundurulur ve gerekli durumlarda güncellenir.

Üst seviyeli kuruluşlara ilişkin Ek-5 Bölüm 2 kapsamındaki bilgiler beş yılı geçmeyen aralıklarla gözden geçirilerek güncellenir.